

VZDĚLÁVÁNÍ - ÚSTNÍ PREZENTACE V RÁMCI VÝUKY CIZÍHO JAZYKA

EDUCATION – ORAL PRESENTATION IN THE FRAME OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE

Eva Šafaříková

Anotace:

Příspěvek pojednává o nácviku ústního projevu před auditoriem. Popisuje jednotlivé fáze přípravy v rámci výuky odborného cizího jazyka, konkrétně španělštiny. Uvádí možnosti využití moderních technických pomůcek při prezentaci.

Summary

The contribution deals with the training of oral expression in front of auditorium. It describes individual phases of preparation during classes of foreign language for special purposes, namely Spanish.

Various possibilities of using modern technical aids during the presentation are also given.

Klíčová slova:

auditorium, konference, příspěvek, téma, osnova, nácvik, technické pomůcky

Key words:

Auditorium, conference, contribution, lesson plan, training, technical aids

Úvod:

Ve svém příspěvku věnovaném nácviku ústní prezentace v rámci výuky cizího jazyka bych se chtěla s vámi podělit o svoji zkušenost.

Co vlastně mne přivedlo k tomu, že jsem se rozhodla zahrnout do svého odborného kurzu Španělština v praxi i nácvik ústního projevu, ačkoliv v původním záměru tohoto kurzu to nebylo? Byla to možnost, která se mi naskytla před dvěma lety, když jsem se v rámci učitelské mobility programu Sokrates-Erasmus zúčastnila při svém pobytu ve Valencii na univerzitě i výuky španělštiny jako cizího jazyka pro studenty Erasmu na Universidad Politécnica de Valencia. Jednalo se o studenty z různých evropských zemí s pokročilou znalostí španělštiny, kteří v hodině měli přednášku na předem domluvené téma. Byl zřetelný rozdíl mezi studenty našimi a studenty ze severovýchodních zemí. Nikoliv z hlediska jazykového, to byli naši studenti možná lepší, nýbrž z hlediska bezprostřednosti, samozřejmosti a suverenity vystupování. Zdá se, že naši studenti nemají dostatek zkušeností s uceleným ústním projevem před auditoriem. Navíc ostatní celkem bez problémů při svých prezentacích využívali různé technické pomůcky jako je zpětný projektor, počítač, program Point Power, atd.

Cíl a metodika:

Odborný kurz Španělština v praxi je určen pro studenty s pokročilou znalostí španělštiny, kteří již zvládli gramatiku a mohou se zaměřit na autentické texty z hlediska jejich obsahu, stylu a terminologie. S texty pracujeme jak písemnou, tak ústní formou.

Jednotlivé kapitoly jsou věnovány různým tématům, takže i práce s nimi je rozmanitá. Prvotní, s čím se studenti seznámí při práci s textem, je terminologie. Zde je nutná intenzivní práce se slovníkem, neboť do skript jsem žádný slovníček záměrně nezakomponovala. Po zvládnutí terminologie je porozumění textu již jednoduché. V případě kapitol „Formación“ a „El mundo laboral“ se přímo nabízí využití rodilých mluvčích pro konverzaci. Do výuky proto zveme španělské studenty, kteří každoročně přijíždějí na ČZU studovat v rámci bilaterálních smluv, uzavřených s univerzitami ve Valencii, Seville a Madridu. Přicházejí velmi ochotně a naši studenti mají možnost formou otázek a odpovědí zužitkovat slovní zásobu získanou předchozím zpracováním a rozбором základních textů těchto kapitol. Neformálním způsobem probíhá diskuse na víceméně odborné téma. Spontánnost situace a nefalšovaná realita odbourávají zábrany, které naši studenti mívají při mluveném projevu. Pochopitelně, že ne u všech, a ne hned, ale je vidět stále větší pokrok.

Další kapitoly skript Španělština v praxi poskytují jinou formu práce. Jde o témata „Informática“, „Medio ambiente“, „Agricultura“ a „Unión Europea“.

Počáteční práce s textem je stejná. Četba textu, práce s odborným slovníkem, překlad, resumé, osnova. Při této příležitosti porovnáváme odborný styl v češtině a španělštině (např. čeština má více slovesných spojení, španělština více jmenných, atd.). Tyto texty vybízejí k vyhledávání dalších informací, ať již v odborných publikacích nebo na Internetu. Poskytují prostor k samostatnému rozšíření tématu, vypracování písemné informace (chcete-li přednášky), kterou dají k dispozici svým kolegům k prostudování a připomínkování.

V tomto okamžiku se učí a v úzkém kruhu si i procvičují (pracuje se buď ve skupinách po 4 nebo 6 studentech aby práce byla intenzivnější a pružnější) vyjádřit svůj názor, své stanovisko, zdůvodnit ho a obhájit, resp. vyvrátit.

Výsledky:

A právě tato témata dávají prostor k uspořádání malé „konference“. Letos jsme se studenty vybrali aktuální téma „Unión Europea“. Každý z nich s dostatečným předstihem si na Internetu vybral materiál (např. euro, EU a životní prostředí, EU a potraviny, atd.), k němuž v daném termínu předal svým kolegům anotaci a klíčová slova. Při té příležitosti se projevilo, že studentům není jasný rozdíl mezi obsahem a anotací textu. Na příští hodině pak každý z autorů měl prostor k tomu, aby ostatním vysvětlil klíčová slova, tj. termíny, které se v jeho příspěvku budou vyskytovat. Ostatní mají zároveň možnost případných otázek k obdrženému materiálu.

Každý z účastníků „konference“ znal dopředu termín své přednášky (konferenci máme z časových důvodů rozloženou do dvou týdnů). Byl určen jeden předsedající, který měl za úkol přítomné přivítat a uvést základní data o osobě, která bude mít příspěvek, posléze jí poděkovat a vyzvat dalšího přednášejícího. Po předneseném příspěvku následovala diskuse.

Slovní zásobu a fráze, které jsou typické pro přednášku a jiný odborný ústní projev, předem se studenty probereme a procvičíme, takže pak již jen záleží na každém, kolik času věnuje přípravě a s jakou zodpovědností k úkolu přistoupí. Pochopitelně, že důležitý faktor hraje i to, jaké osobnosti se v daném kurzu sejdou, záleží na jejich invenci a hravosti. Letos se sešli studenti, kteří již měli osobní zkušenost s pobytem na zahraničních univerzitách a dobrou znalost jazyka, takže bezprostřední vystupování jim většinou nečinilo potíže. Kromě toho, konference je závěrečným produktem našeho dvousemestrálního soužití a snažení, takže skupina je již sžitá a sehraná a nebojí se projevit jeden před druhým. V tomto roce byla konference naší uzavřenou záležitostí. Příští rok bych chtěla pozvat i spolupracující „veřejnost“, tj. mé studenty z vyšších úrovní španělštiny, popř. i zahraniční hosty, což by byli španělští studenti, kteří u nás budou na studijním pobytu v rámci Erasmu.

Diskuse:

Myslím, že i moji kolegové mají podobné zkušenosti a mohli by se v diskusi s námi podělit o svoje řešení tohoto problému.

Závěr:

Na závěr bych chtěla zdůraznit, že odborný písemný i ústní projev je něco, bez čeho se naši studenti při výjezdech na studijní pobyty do zahraničí neobejdou. Je velmi důležité věnovat tomu stále víc času, abychom měli jistotu, že v zahraniční konkurenci uspějí. Pokusím se být jim v tom nápomocna a věnuji tomu ve svých hodinách co nejvíc času a prostoru. Co se týče využívání technických pomůcek, zatím to není tak jednoduché vzhledem k vybavenosti. Ale pokud bychom se dokázali dohodnout propříště na jejich použití, udělala bych všechno pro to, aby studenti mohli své úsilí uplatnit.